

ÁRSFUNDUR VIRK 2026

Vigdís Jónsdóttir, forstjóri

Dagskrá

1. VIRK í 18 ár
2. Fjöldi í þjónustu og starfsemi VIRK
3. Ávinningur starfsendurhæfingar
4. Samfélagslegar breytingar og nýjar áskoranir
5. Flókið samspil vinnu og heilsu
6. Stuðningskerfi, markmið og flækjustig
7. Nýtt örorkulífeyriskerfi TR og starfsemi VIRK
8. Framfærslukerfi á vinnumarkaði
9. Tækifæri til umbóta
10. Vinnum saman!

VIRK í 18 ár

Markmið og hlutverk VIRK er að efla starfsgetu einstaklinga með heilsubrest sem stefna að aukinni þátttöku og virkni á vinnumarkaði

32.000

Starfsendur-
hæfingarferlar
frá upphafi

Um 26 þúsund
einstaklingar sem
gera um 11,5% af
vinnumarkaði

3.000

Í dag eru um
3 þúsund
einstaklingar
í þjónustu VIRK

24.000

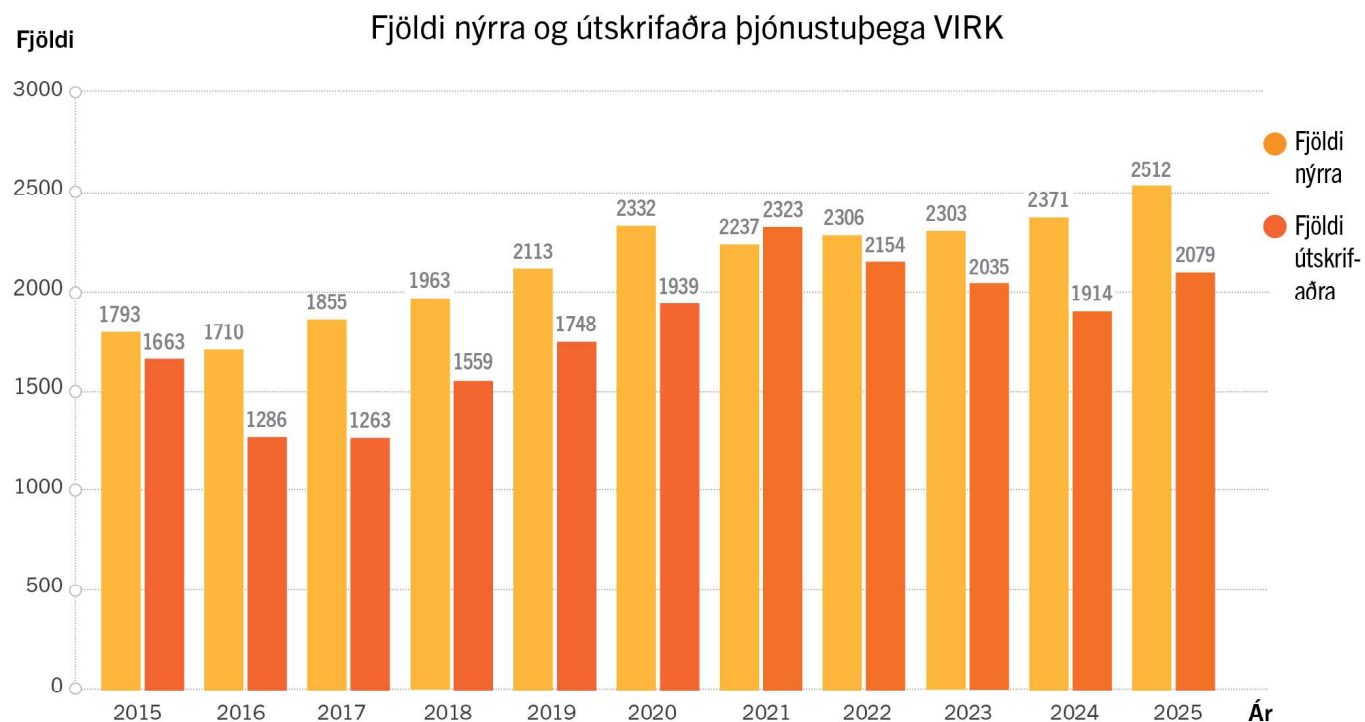
Um 24 þúsund
einstaklingar hafa
lokið þjónustu

75%

Almennings telur
að VIRK hafi mikla
þýðingu fyrir
íslenskt samfélag

Flestir þekkja
einhvern sér
nákominn sem
hefur verið í
þjónustu VIRK

Fjöldi í þjónustu

- Fleiri nýir í þjónustu árið 2025 samanborið við 2024
- Beiðnum hefur fjölgað um 25-30% eftir gildistöku nýs örorkulífeyriskerfis
- Ekki allar þessar beiðnir eiga erindi í starfsendurhæfingu

Staðreyndir um þjónustuþega VIRK árið 2025

KYNJAHLUTFÖLL

66%
KONUR

34%
KARLAR

Kynjahlutföll nýrra þjónustuþega

TÍMI Í ÞJÓNUSTU

13,3 mánuðir

Meðaltími í þjónustu hjá þeim sem útskrifuðust

ÞJÓÐERNI

12%

Einstaklinga sem komu í þjónustu voru með annað þjóðerni en íslenskt

AUKIN LÍFSGÆÐI

90%

Einstaklinga sem luku þjónustu töldu að þjónustan og úrræðin hafi aukið lífsgæði þeirra

FJÖLBREYTNÍ

Einstaklingar á öllum aldri, úr flestum starfsgreinum og með mismunandi menntunarstig

AUKIN STARFSGETA

87%

Einstaklinga sem luku þjónustu töldu að þjónustan og úrræðin á vegum VIRK hafi aukið starfsgetu þeirra

Áherslupættir í starfsemi VIRK

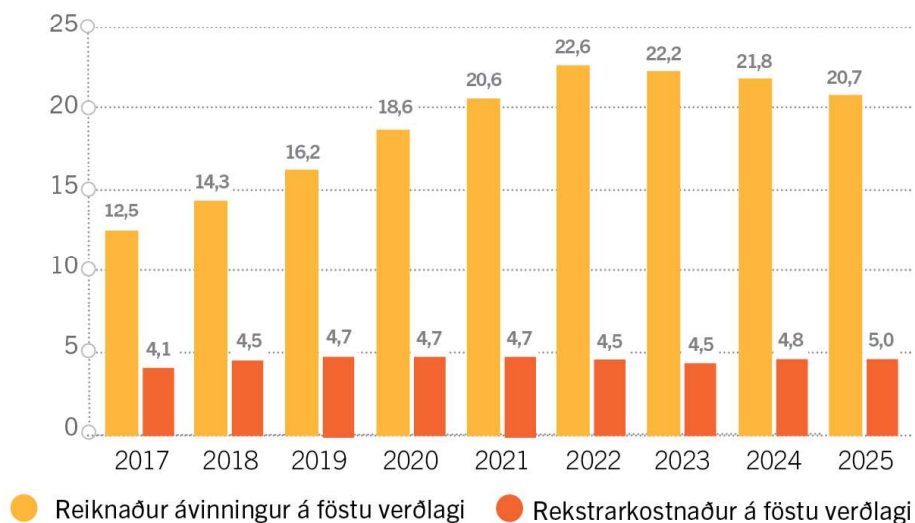
- Stöðug þróun til að mæta áskorunum samfélagsins á hverjum tíma
- Aukin áhersla á forvarnir og forvarnaþjónustu
- Öflug atvinnutenging
- Ung VIRK og fleiri hópar sem þurfa sérhæfða þjónustu

Reiknaður ávinningur, rekstrarkostnaður og þyngd mála

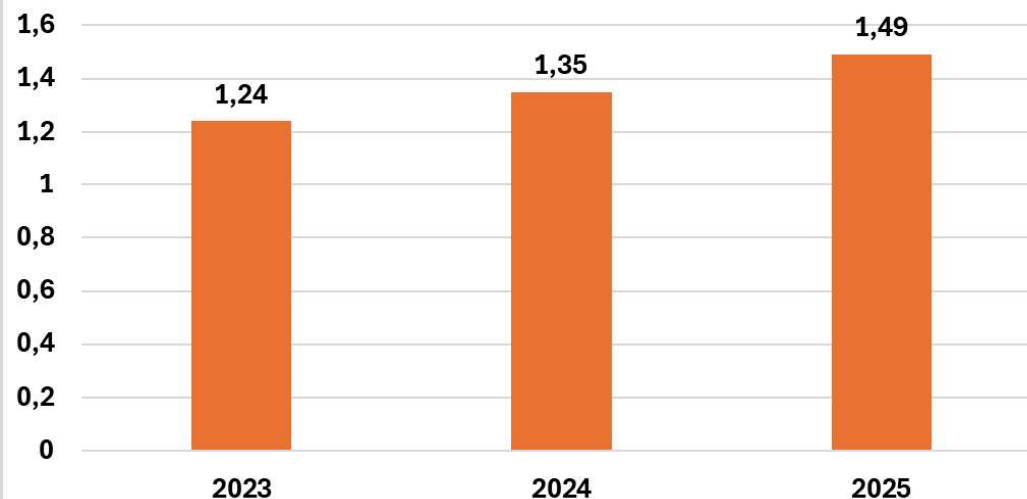
Reiknaður ávinningur og rekstrarkostnaður VIRK árin 2017-2025

á föstu verðlagi í milljörðum króna

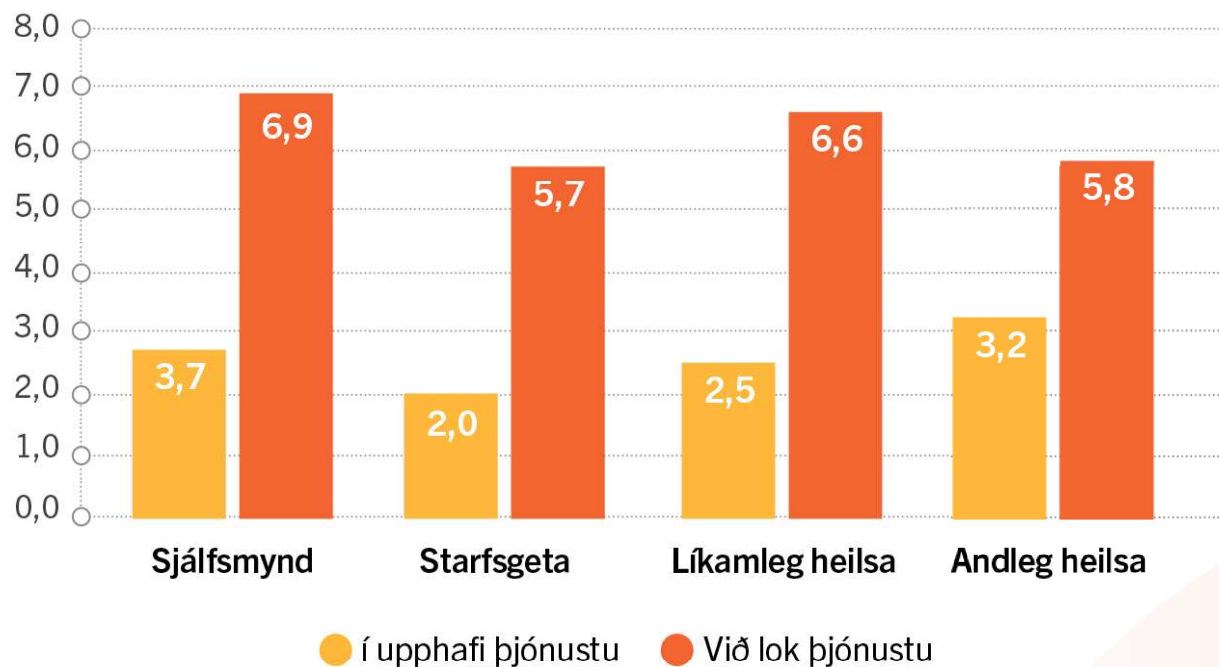
Meðalrýniþyngd þeirra sem luku þjónustu hjá VIRK á árunum 2023-2025

Rýniþyngd mála getur verið 1, 2 og 3. Hærri rýniþyngd gefur til kynna flóknari og/eða þyngri mál

Reiknaður ávinningur endurspeglar ekki endilega samfélagslegan ávinning

Árangur VIRK

- Eigið mat þjónustuþega á sjálfsmynd, starfsgetu, og andlegri og líkamlegri heilsu
- Við upphaf og lok þjónustu hjá VIRK – á kvarðanum 1-10

Samfélagslegar breytingar og nýjar áskoranir

- Starfsendurhæfing er mikilvægur þáttur í heildarstuðningskerfi fyrir einstaklinga með skerta starfsgetu
- Árangur ræðst ekki eingöngu af þjónustu VIRK
- Mismunandi réttindakerfi þurfa að spila saman með sameiginlega stefnu og sýn
- Framfærslukerfi þurfa að styðja við markmið starfsendurhæfingar
- Skilaboð frá mismunandi aðilum þurfa að vera þau sömu
- Stöðug þróun er mikilvæg

Samfélagslegar breytingar

Gríðarlega miklar breytingar hafa átt sér stað á heilsufari, aðstæðum og áherslum í samfélaginu undanfarna áratugi

Flókið samspil vinnu og heilsu

- Við þurfum að breyta því hvernig við lítum á samhengi vinnu og heilsu
- Heilsufarsvandi þarf ekki endilega að hafa áhrif á vinnugetu
- Skert starfsgeta getur verið afleiðing flókins samspils margra og ólíkra þátta og þar af er heilsufarið aðeins einn þáttur
- Gera þarf skýra kröfu um ábyrgð allra aðila í ferlinu – bæði framfærsluaðila, þjónustuaðila og einstaklinganna
- Mikilvægt að tryggja einstaklingum viðeigandi stuðning á réttum tíma
- Því fyrr sem einstaklingar koma í þjónustu – því meiri árangur
- Löng fjarvera frá vinnumarkaði getur verið áhættuþáttur í sjálfu sér
- Kallar á breytingar á framfærslukerfum

Stuðningskerfi, markmið og flækjustig

Meginmarkmið stuðningskerfa við einstaklinga með skerta starfsgetu:

- Tryggja þjónustu, öryggi og góða framfærslu
- Byggja upp hvatningu til atvinnuþátttöku og aðstoða einstaklinga til aukinnar þátttöku á vinnumarkaði eins fljótt og mögulegt er

- Getur verið erfitt og flókið að samhæfa þessi markmið
- Ólíkir einstaklingar, aðstæður og þarfir
- Trygg framfærsla er mjög mikilvæg
- Fjárhagslegir hvatar eru sterkir
- Ef framfærslugreiðslur í veikindum eru hærri en væntar launatekjur þá hefur það áhrif
- Varhugavert er að tengja ýmsan stuðning vegna sjúkdóma eða skerðinga við rétt til bótagreiðslna

Nýtt örorkulífeyriskerfi hjá TR og starfsemi VIRK

- Margt jákvætt
- Gott samstarf stofnana og mikill vilji til að gera vel
- Mikil ásókn í sjúkra- og endurhæfingargreiðslur er áhyggjuefni og þarfnast frekari skoðunar og greiningar
- Aukin áhersla á endurhæfingu hefur skilað árangri
- Um 70% af einstaklingum á sjúkra- og endurhæfingargreiðslum hjá TR fóru ekki á örorku á árinu 2024
- Dregið hefur verulega úr nýgengi örorku
- Mikilvægt að fylgjast vel með og halda áfram að þróa kerfið áfram

Framfærslukerfi á vinnumarkaði

- Réttur til launa á vinnumarkaði
- Sjúkrasjóðir stéttarféлага
- Örorkulífeyrir hjá lífeyrissjóðum

Bera ábyrgð á meginhluta greiðslna fyrstu árin í veikindum

Óbreytt að mestu í áratugi

Mikilvæg réttindi

Langur tími

Takmarkaðar kröfur til aðila

Mikil tækifæri til umbóta

- Viðeigandi þjónusta á réttum tíma
- Heilsubrestur veldur ekki endilega óvinnufærni
- Vottorð lækna gefa oft mjög takmarkaðar upplýsingar
- Mikilvægt að skilgreina ábyrgð aðila í ferlinu, bæði einstaklinga og framfærsluaðila
- Breytingar eru þarfar og mikilvægar

Vinnum saman!

- Mótum sameiginlega framtíðarsýn
- Höldum áfram að byggja upp gott samstarf ólíkra aðila
- Eflum vinnugetu og velferð
- Stöndum vörð um traust og gott atvinnulíf

